

Soubor nástrojů pro genderové rozpočtování v rámci fondů EU

Institut EIGE vypracoval on-line soubor nástrojů pro uplatňování genderového rozpočtování jako nástroje pro začleňování genderového hlediska v rámci procesů týkajících se fondů EU.

Komu je tento soubor nástrojů určen?

- řídicím orgánům zapojeným do plánování v rámci fondů EU,
- zprostředkujícím subjektům provádějícím projekty v rámci fondů EU,
- orgánům pro rovnost žen a mužů,
- zaměstnancům pracujícím s fondy EU na úrovni EU.

© Chiara Luxardo

Co tento soubor nástrojů obsahuje?

© Amnaj Khetsamtip/Shutterstock.com

V prvních třech oddílech se představuje pojem genderové rozpočtování a zkoumá se jeho význam pro fondy EU. Čtvrtý oddíl uvádí jedenáct praktických nástrojů pro genderové rozpočtování, a to v souvislosti s:

- regulačním rámcem EU,
- plánováním na celostátní a nižší než celostátní úrovni a podporou na úrovni projektů a
- podáváním zpráv, monitorováním a hodnocením.

Jednotlivé nástroje poukazují na osvědčené postupy z členských států EU a uvádí odkazy na příslušná nařízení o fondech EU a pomáhají tak uživatelům uvědomit si, proč a kde nástroj použít. Soubor nástrojů institutu EIGE pro genderové rozpočtování je k dispozici ve 22 jazycích EU.

K čemu slouží soubor nástrojů pro genderové rozpočtování v rámci fondů EU?

Fondy EU patří mezi hlavní nástroje EU ke snižování genderových rozdílů a nerovností. Genderová rovnost je zakotvena v právním a politickém rámci fondů jako zásadní „horizontální zásada“. To znamená, že genderová rovnost se uplatňuje průřezově ve všech politických cílech fondů EU.

Genderové rozpočtování v rámci fondů EU:

- umožní postupovat v souladu s právními požadavky EU,
- podpoří odpovědnost, orientaci na výsledky a účinnost v oblasti finančního plánování a řízení fondů EU,
- zvýší transparentnost tím, že posílí zapojení žen a mužů do rozpočtových procesů,
- pomůže splnit cíle EU v oblasti udržitelného růstu, zaměstnanosti a sociální soudržnosti a blahobytu občanů EU a
- prosazuje rovnost žen a mužů v celé jejich rozmanitosti.

Popis jednotlivých 11 nástrojů:

Nástroj 1

Fondy EU a regulační rámec EU pro rovnost žen a mužů

Tento nástroj popisuje hlavní politiky EU a cíle v oblasti genderové rovnosti, které jsou relevantní pro fondy EU. Jeho cílem je pomoci členským státům a řídicím orgánům sladit plánování a provádění programů fondů EU se strategiemi a regulačními rámci EU v oblasti genderové rovnosti.

Nástroj 2

Analýza genderových rozdílů a potřeb na celostátní a nižší než celostátní úrovni

Tento nástroj obsahuje pokyny, jak analyzovat genderové rozdíly a odlišné potřeby žen a mužů v rámci programů fondů EU. Provedení genderové analýzy zajistí, že váš program bude:

- založen na důkazech,
- vysoce kvalitní a účinný,
- prosazovat genderovou rovnost a zaměřovat se na ženy a muže žijící v nerovnoprávných nebo znevýhodněných podmínkách.

Nástroj 3

Naplňování genderové rovnosti v politických cílech a specifických cílech/opatřeních

Tento nástroj má sloužit členským státům při přípravě dohod o partnerství a řídicím orgánům na celostátní a nižší než celostátní úrovni při přípravě operačních programů k podpoře rovnosti žen a mužů v celé jejich rozmanitosti v celé EU.

Nástroj 4

Koordinace mezi fondy EU za účelem dosažení rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem

Tento nástroj zkoumá, jak mohou být jednotlivé fondy použity koordinovaně za účelem dosažení rovnováhy mezi pracovním a soukromým životem. Má sloužit řídicím orgánům zapojeným do plánování v rámci fondů EU na celostátní a nižší než celostátní úrovni. Měl by být použit při přípravě dohod o partnerství k určení kombinovaného použití fondů v rámci dané dohody o partnerství a při přípravě operačních programů k upřesnění kombinace fondů v rámci daného operačního programu.

Na úrovni EU je rovněž možné jej použít ke sledování pokroku při provádění směrnice o rovnováze mezi pracovním a soukromým životem, ale také obecněji při sledování financování rovných práv a příležitostí žen a mužů, pokud jde o zaměstnanost na trhu práce.

Nástroj 5

Partnerství a víceúrovňová správa – určení příslušných partnerů, úlohy odborníků v oblasti rovnosti žen a mužů a složení monitorovacích výborů

Tento nástroj slouží řídicím orgánům k zajištění toho, aby:

- příslušné subjekty, zejména ty, které disponují odbornými znalostmi v oblasti genderové rovnosti, byly zapojeny do plánování a monitorování v rámci fondů EU a
- veškeré organizace účastníci se navrhování a provádění programů v rámci fondů EU začleňovaly do své praxe genderovou analýzu.

Partneři fondů EU řídí tvorbu a provádění programů, dohlíží na výkonnost programu a schvalují kvalifikační kritéria pro výběr projektů a plány hodnocení. Jejich úlohou je zajistit kvalitu procesů v rámci fondů EU a jejich soulad s obecnými cíli EU a členských států.

Nástroj 6

Příprava kvantitativních a kvalitativních ukazatelů pro prosazování rovnosti žen a mužů

Tento nástroj vám pomůže:

- vymezit konkrétní kvantitativní a kvalitativní ukazatele pro prosazování rovnosti žen a mužů a dále rozpracovat již stanovené společné ukazatele pro jednotlivé fondy, což umožní členským státům a EU sledovat příspěvky fondů v oblasti genderové rovnosti,
- a sladit tyto ukazatele s vnitrostátními prioritami v oblasti genderové rovnosti, což umožní členským státům sledovat, jak fondy přispívají ke konkrétním vnitrostátním prioritám v oblasti genderové rovnosti.

Tento nástroj má sloužit řídicím orgánům na celostátní a nižší než celostátní úrovni při přípravě programů na podporu rovnosti žen a mužů v celé jejich rozmanitosti. Je zásadní pro poskytování podkladů, které zohledňují genderové hledisko, k výročnímu přezkumu výkonnosti a relevantních informací pro monitorovací výbor, jakož i pro hodnocení v polovině období a následná hodnocení.

Nástroj 7

Vymezení kvalifikačních kritérií začleňujících hledisko rovnosti žen a mužů

Tento nástroj slouží řídicím orgánům a monitorovacím výborům jako podpora při navrhování projektů zohledňujících genderovou rovnost a ke stanovení kvalifikačních kritérií začleňujících hledisko genderové rovnosti pro výběr projektů. To má zásadní význam pro zajištění toho, aby genderová rovnost byla jako horizontální zásada začleňována do veškerých činností fondů.

Nástroj 8

Sledování přidělování zdrojů na rovnost žen a mužů (bude k dispozici v pozdější fázi)

Tento nástroj představuje systém umožňující sledovat výdaje na cíle v oblasti genderové rovnosti v rámci programů fondů EU. Poskytuje informace o financování cílů v oblasti genderové rovnosti v rámci programů fondů EU. Uvádí souvislosti fondů EU a politik EU a cílů udržitelného rozvoje – zejména ukazatele cílů udržitelného rozvoje č. 5.c.1 (týkajícího se toho, aby země měly systémy sledování a zveřejňování prostředků přidělených na genderovou rovnost). Tento nástroj by mohl sloužit řídicím orgánům ve fázi sestavování rozpočtu a během fáze ověřování výdajů a hodnocení – jako součást výročních zpráv o provádění.

Nástroj 9

Začleňování rovnosti žen a mužů do návrhů projektů

Tento nástroj vám pomůže při promítání cílů a ukazatelů v oblasti genderové rovnosti do dohod o partnerství a operačních programů v rámci projektu. Je určen pro potřeby řídicích orgánů na celostátní a nižší než celostátní úrovni pro účely plánování, provádění a monitorování projektu. Řídicí orgány ho mohou využít také k poskytování pokynů místním subjektům a subjektům provádějícím projekty.

Tento nástroj podporuje uplatňování požadavků na kvalifikační kritéria a postupy pro výběr projektů, které začleňují genderové hledisko.

Nástroj 10

Začleňování genderového hlediska do procesů hodnocení a monitorování

Tento nástroj má sloužit řídicím orgánům a monitorovacím výborům k vytvoření „plánu hodnocení“, a to i pro hodnocení v polovině období a následná hodnocení.

Plán hodnocení stanoví, jak bude program hodnocen, a to i pokud jde o jeho genderové cíle a ukazatele. Plán zahrnuje pravidelné hodnocení programů – za účelem zlepšení kvality provádění a vytváření podkladů pro další fáze programů – spolu s hodnocením v polovině období v roce 2024 a také následnými hodnoceními jednotlivých programů v roce 2029. Všechna hodnocení by měla zohledňovat aspekty programu týkající se genderové rovnosti.

Nástroj 11

Podávání zpráv o vynakládání prostředků na rovnost žen a mužů

Tento nástroj představuje nejúčinnější přístupy ke sledování výdajů na genderovou rovnost:

- finanční audit rozpočtu z hlediska genderové rovnosti,
- sledování finančních prostředků přidělených na prosazování genderové rovnosti (viz popis nástroje 8),
- analýza dopadu výdajů zaměřených na genderové otázky.

Tento nástroj by měl sloužit řídicím orgánům během fáze ověřování výdajů a hodnocení jako součást vypracovávání výročních zpráv o provádění.

Evropský institut pro rovnost žen a mužů

Evropský institut pro rovnost žen a mužů (EIGE) je znalostním centrem EU v oblasti genderové rovnosti. Institut EIGE podporuje tvůrce politik a všechny příslušné orgány v jejich úsilí o zajištění rovnosti žen a mužů pro všechny Evropany. Poskytuje specifické odborné znalosti a srovnatelné a spolehlivé údaje o genderové rovnosti v Evropě.

© Evropský institut pro rovnost žen a mužů, 2020

Reprodukce povolena pod podmínkou uvedení zdroje.

Kontaktní údaje

<http://eige.europa.eu/>

[facebook.com/eige.europa.eu](https://www.facebook.com/eige.europa.eu)

twitter.com/eurogender

[youtube.com/user/eurogender](https://www.youtube.com/user/eurogender)

<https://www.linkedin.com/company/eige>

eige.sec@eige.europa.eu

+370 52157444

Evropský institut pro rovnost žen a mužů
Gedimino pr. 16
LT-01103 Vilnius
Litva

Úřad pro publikace
Evropské unie